

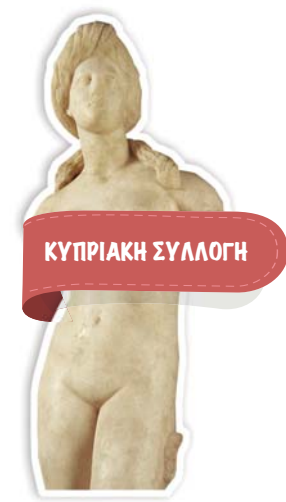
για παιδιά Γυμνασίου

Ο Εκπαιδευτικός Φάκελος που κρατάς δημιουργήθηκε για να διευκολύνει τη γνωριμία σου με τις συλλογές έργων ζωγραφικής της Λεβεντείου Πινακοθήκης.

Πάρε στα χέρια σου τον χάρτη της Ευρώπης κι ετοιμάσου – σαν τους παλιούς θαλασσοπόρους – για ένα ξεχωριστό ταξίδι. Προορισμός σου, ο κόσμος της Ευρωπαϊκής τέχνης. Τον δρόμο σου, όμως, θα τον διαλέξεις εσύ. Εσύ θα χαράξεις τη δική σου πορεία μέσα στο χώρο, ορίζοντας τη διαδρομή του ταξιδιού σου.

Φρόντισε να αποκομίσεις πολλά, αλλά και να περάσεις καλά, «διασχίζοντας τη θολή γραμμή των οριζόντων».

Η Κυπριακή Συλλογή Και το ταξίδι της πρώτης Γενιάς των Κυπρίων Ζωγράφων

Για τους πρώτους καλλιτέχνες που σημάδεψαν την καλλιτεχνική ζωή του νησιού, το ταξίδι είχε καθοριστική σημασία – ήταν το ταξίδι της γνώσης που τους έφερε στα μεγάλα καλλιτεχνικά κέντρα της Ευρώπης. Οι καλλιτέχνες αυτοί αποτελούν «την πρώτη γενιά Κυπρίων ζωγράφων». Γεννήθηκαν από το 1884 έως περίπου το 1930 και έθεσαν τις βάσεις για την καλλιτεχνική παραγωγή του νησιού. Με αυτό το σκεπτικό έργα τους συγκέντρωσε συστηματικά, αρχίζοντας το 1985, το Ίδρυμα Α. Γ. Λεβέντη, δημιουργώντας έτσι την Κυπριακή Συλλογή.

Οι δημιουργοί αυτοί ταξίδεψαν στην Ελλάδα και τη Βρετανία, στο Παρίσι και αλλού αναζητώντας αυτό που η Κύπρος, την εποχή εκείνη, δεν μπορούσε να τους προσφέρει. Ακαδημαϊκή μόρφωση σε Σχολή Καλών Τεχνών. Η τέχνη τους έτσι απηχεί έντονα στοιχεία από την ιστορία και τον πολιτισμό του νησιού, τις εκάστοτε επικρατούσες πολιτικές, κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες. Η περιπετειώδης ιστορία της Κύπρου – με τις μακρές περιόδους υποτέλειας, την συνεπακόλουθη απομόνωση και την οικονομική και πολιτιστική ένδεια – δεν της επέτρεψε να έχει επαφή και να συμμετάσχει, στην εικαστική Αναγέννηση της Δυτικής Ευρώπης, ώστε η Κυπριακή τέχνη να αναπτυχθεί πέρα από τη βυζαντινή και τη λαϊκή. Οι συνθήκες αυτές άρχισαν να αλλάζουν, με αργούς ρυθμούς, σταδιακά, τις πρώτες δεκαετίες του 20ού αιώνα.

Οι πρώτοι Κύπριοι καλλιτέχνες εργάστηκαν κάτω από πολύ αντίξοες συνθήκες. Παρά τα προβλήματα που αντιμετώπισαν, είναι αυτοί που έθεσαν γερά θεμέλια για την μετέπειτα άνθηση της εικαστικής δημιουργίας στην Κύπρο. Το έργο τους, ως επί το πλείστον αφηγηματικό και παραστατικό, έχει ως κύρια πηγή έμπνευσής του την καθημερινή ζωή των ανθρώπων, το τοπίο και τα ιστορικά γεγονότα του νησιού. Η εικαστική τους γλώσσα, με αφετηρία διδάγματα της καλλιτεχνικής τους παιδείας σε σχολές Καλών Τεχνών του εξωτερικού, επεκτείνεται στη διερεύνηση του Ιμπρεσιονισμού, των μεταϊμπρεσιονιστικών ρευμάτων και των κινημάτων του Μοντερνισμού, ενώ μερικοί συνδιαλέχθηκαν και με την ντόπια εικαστική παράδοση, προσεγγίζοντας γόνιμα τύπους της αρχαίας, της βυζαντινής και της λαϊκής τέχνης της Κύπρου.

Ταξίδι στην Κύπρο του 1930-1960

Αδαμάντιος Διαμαντής- *Ο Κόσμος της Κύπρου, 1967-1972*
Ακρυλικό σε λινό Ιρλανδίας
AGLG 475 a-k

“Αγαπητέ μου Γιώργο,
Γράφω από τον Άγιον Θεόδωρο του Αγρού (υπάρχουν τέσσερις πέντε Άγιοι Θεόδωροι στην Κύπρο).
Το εξοχικό μας σπίτι εδώ πάνω δεν θα αντικαταστήσει το σπίτι της Λευκωσίας. Θα καταφεύγουμε τους ζεστούς μήνες και όποτε θέλουμε ξεκούραση και περμιά και περιουλλογή. Ο Άγιος Θεόδωρος είναι το χωριό που από το 1931 μου απεκάλυψε τον κόσμο της Κύπρου και το τοπίο. Ήταν μεγάλη απόφαση να ανέβω εδώ πάνω. Υστερα από ταξίδια στην αμαρτωλή Ευρώπη αισθάνομαι την ανάγκη να ριζώσω...

Αδαμάντιος Διαμαντής
18γ Ονασαγόρου
Λευκωσία Κύπρος”

Επιστολή στο Γιώργο Σεφέρη, 9 Σεπτεμβρίου 1964

Ο Κόσμος της Κύπρου του Αδαμάντιου Διαμαντή είναι η Κύπρος μας!

Η Κύπρος που γνώρισε, αγάπησε και ριζωσε βαθιά στη ψυχή του ζωγράφου, αποδόθηκε στο μνημειώδες του έργο *Ο Κόσμος της Κύπρου*. Το έργο αυτό αφού ταξίδεψε το 1975 στο Λονδίνο και την Αθήνα, βρήκε στη συνέχεια προσωρινή κατοικία στο Τελλόγλειο Ίδρυμα στη Θεσσαλονίκη μέχρι το 2013. Από το 2014 μέχρι και σήμερα εκτίθεται και πάλι πίσω στην Κύπρο, στη Λεβέντειο Πινακοθήκη, για να θυμούνται οι παλιοί και να μαθαίνουν οι νεότεροι.

Ας γνωρίσουμε λίγο τον μεγάλο μας ζωγράφο.

Ο Αδαμάντιος Διαμαντής γεννήθηκε στη Λευκωσία το 1900. Σπούδασε με υποτροφία στη Βασιλική Σχολή Καλών Τεχνών του Λονδίνου και μοιράστηκε το πρώτο βραβείο νέου καλλιτέχνη με το μεγάλο γλύπτη Χένρι Μουρ. Στη μακρόχρονη δημιουργική του πορεία, μελέτησε τόσο την ευρωπαϊκή όσο και την καλλιτεχνική παράδοση του τόπου του – αρχαία, λαϊκή και βυζαντινή.

Στο έργο *Ο Κόσμος της Κύπρου*, ο Διαμαντής εκφράζεται με μια προσωπική γραφή παραμένοντας ταυτόχρονα κλασικός και σύγχρονος.

Πως ζωγραφίστηκε ο Κόσμος της Κύπρου;

Για να ζωγραφίσει τη μνημειακή αυτή σύνθεση χρειάστηκε **5 χρόνια**: από το **1967 έως το 1972**. Το έργο είναι βασισμένο σε σχέδια εκ του φυσικού που σχεδίασε από το **1931 έως το 1959**, και προέρχονται από **30 περίπου διαφορετικές τοποθεσίες** και χωριά της Κύπρου που ο Διαμαντής επισκέφθηκε θέλοντας να γνωρίσει τον «αυθεντικό» κόσμο της πατρίδας του.

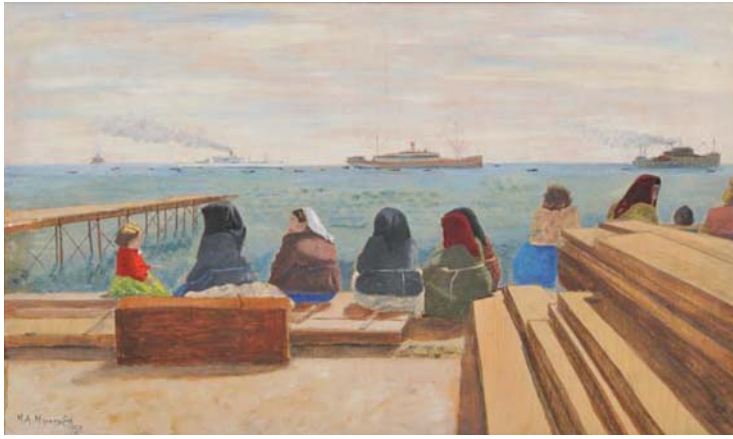
Το έργο αποτελείται από **67 ανθρώπινες μορφές**.

Πρόθεση, του ζωγράφου ήταν να δώσει τον χαρακτήρα και το πνεύμα της εποχής: της προ της ανεξαρτησίας του νησιού παραδοσιακής κυπριακής κοινωνίας.

Ως βασικά χρώματα επέλεξε το **άσπρο και το μαύρο** χαρακτηριστικά χρώματα της ενδυμασίας του λαού. Για να προσδώσει στο έργο την απαραίτητη ζεστασιά πρόσθεσε και ένα **τρίτο χρώμα, ένα γεώδες καφέ χρώμα** που συμβολίζει τη γη και ταυτόχρονα δίνει τον Κύπριο χωρικό. Ο καλλιτέχνης επέλεξε την ασκητική αυτή χρωματική επένδυση και για έναν ακόμη λόγο: **γιατί μιλά για ένα κόσμο που χάνεται και πρόκειται να σβήσει**. Δεν θέλει λοιπόν να τον τονίσει με έντονα χρώματα, αλλά να τον απομακρύνει, αφήνοντάς τον βυθισμένο στη δική του εποχή. Γι' αυτό και οι μορφές του βάθους είναι τελείως φασματικές και διαλύονται στο τοπίο του φόντου. Στο έργο υπάρχουν οι κύριοι χαρακτήρες και οι μορφές-πλαίσια που τους υποστηρίζουν. Στο **κεντρικό τελάρο**, ο ζωγράφος τοποθέτησε **δύο μεγαλοπρεπείς μορφές** –ενός ιερέα και ενός λαϊκού οικογενειάρχη– που **συμβολίζουν** τις δύο κυρίαρχες αξίες της κυπριακής πατριαρχικής κοινωνίας: **τη θρησκεία και την οικογένεια**. Ο θεατής θα προσέξει ότι στη σύνθεση **κυριαρχούν οι ανδρικές μορφές**. Αυτό δεν είναι τυχαίο, γιατί στην παραδοσιακή κυπριακή κοινωνία **η γυναίκα έμενε πάντα στο περιθώριο** της δημόσιας κοινωνικής και πολιτικής ζωής. Γι' αυτό και ο ζωγράφος δεν τη συναντούσε στα καφενεία των χωριών, όπου συνήθιζε να ζωγραφίζει τους χαρακτήρες που τον ενέπνεαν. Αναγνωρίζοντας όμως τον σημαντικό της ρόλο και τη μεγάλη δύναμη που της έδιδε η μητρότητα, **τοποθέτησε στον πυρήνα της σύνθεσης, πίσω από τις δύο ανδρικές μορφές, δύο γυναίκες με ένα βρέφος**.

Στο **φόντο** του κεντρικού τελάρου, ως κορωνίδα της σύνθεσης, ο Διαμαντής ζωγράφισε **μία εκκλησία** για να τονίσει τον σημαντικό της ρόλο ως ο **συνδετικός κρίκος της παραδοσιακής αυτής κοινωνίας**.

-
- Άραγε τι συμβολίζει το μικρό κορίτσι ντυμένο στα λευκά που κάθεται στο πρώτο πλάνο με μια κορδέλα στα μαλλιά; Αν σου έλεγαν να φτιάξεις εσύ το σημερινό Κόσμο της Κύπρου πως θα τον έφτιαχνες; Θα επέλεγες να αρχίσεις από τον Άγιο Θεόδωρο του Αγρού ή από κάπου αλλού και αν ναι από που;

ΜΙΧΑΛΗΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ (γ. 1923)
Αυτοί που Έμειναν Πίσω, Λεμεσός, 1950
Λάδι σε κόντρα πλακέ
AGLG504

Παρατήρησε που μας τοποθετεί ο καλλιτέχνης – στην αποβάθρα του λιμανιού της Λεμεσού, υποκινώντας το βλέμμα μας στα πλοία που φεύγουν.

Το έργο αυτό μας ταξιδεύει στην Κύπρο της δεκαετίας του 1950 – της δεκαετίας της μετανάστευσης. Την περίοδο αυτή πάρα πολλοί Κύπριοι μεταναστεύουν αναζητώντας ένα καλύτερο μέλλον. Οι περισσότεροι είναι άνδρες που αφήνουν πίσω το σπίτι και τους δικούς τους, για να εργαστούν στο εξωτερικό, κυρίως στη Βρετανία και την Αμερική. Στόχος τους είναι να εξασφαλίσουν ένα καλύτερο μέλλον, για εκείνους και για τα παιδιά τους.

Το έργο αυτό συνοδεύει και ένα ποίημα που έγραψε ειδικά ο ποιητής Α. Θέρος.

...

Το μελανό άψυχο καράβι
Κύλισ' αργά και στάθη
Του Μινώταυρου τη λεία καρτερώντας...
Κοιτάει αδιάφορο με τα μεγάλα
Άδεια μάτια του
Ενώ γύρω η θάλασσα κ' οι άνθρωποι

...

Φεύγουν...
Ποιος ξέρει
Αν θα γυρίσουν
Με μαύρα ή χαρούμενα πανιά;
Τοίμασαν βιαστικά το μπογαλάκι τους
Κι άφησαν πίσω έν' άδειο κρεβάτι
Και δυο γέρους θλιμμένους
Τώρα εκείνοι κάθοντ' εκεί στην προκουμαία
Ώρες!
Ασάλευτοι!
Σα βουβά μεγάλα μαύρα πουλιά
Που τους μαδήσαν τα φτερά

...

Είναι ένα στενάχωρο ποίημα, που κάθε άλλο παρά αισιόδοξα μηνύματα αφήνει.

- Συμβαίνει το ίδιο άραγε και με το έργο; Τι νομίζεις;

Το κορπισάκι με το κόκκινο μπλουζάκι και την κορδέλα στα μαλλιά που κάθεται στην προκουμαία κοιτάζοντας λοξά, άλλοτε τη θάλασσα και άλλοτε τις γυναίκες με την πλάτη γυρισμένη στο θεατή, μοιάζει σαν να μας στέλνει το δικό του, αισιόδοξο, μήνυμα. Μήπως γι' αυτό το λόγο κατάφερε να αποσπάσει και την προσοχή των υπολοίπων γυναικών; Άλλωστε, αυτό το μικρό κορίτσι ανήκει σε ένα καλύτερο μέλλον...

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΣΑΒΒΑ (1924-1968)

Λουόμενες στην Κερύνεια, 1957

Λάδι σε μουσαμά

AGLG504

Το ταξίδι στην Κερύνεια από τη Λευκωσία είναι πολύ σύντομο. Μόνο 30 λεπτά, διασχίζοντας την οροσειρά του Πενταδάκτυλου, ανεβαίνοντας αγναντεύεις τη πεδιάδα της Μεσσαρίας. Μόλις φθάσεις στην κορυφή αρχίζεις να κατηφορίζεις με τη θάλασσα της Κερύνειας να απλώνεται καταγάλανη μπροστά σου. Κι όμως, σήμερα, η πόλη μας αυτή είναι κατεχόμενη.

Ο Χριστόφορος Σάββα θεωρείται εμβληματική μορφή της γενιάς των καλλιτεχνών που προσπάθησαν τη δεκαετία του 1960 να συμβαδίσουν με τις νεότερες τάσεις που επικρατούσαν διεθνώς στην τέχνη.

Ζωγράφησε το έργο *Λουόμενες στην Κερύνεια* το καλοκαίρι του 1957, ύστερα από την ενός χρόνου μαθητεία του στο ατελιέ του André Lhote στο Παρίσι. Κατά περίεργη σύμπτωση ο Lhote ήταν κι εκείνος ταξιδευτής –ταξίδεψε στο Βέλγιο, την Αγγλία, την Ιταλία και από το 1950 και μετά στην Αίγυπτο και τη Βραζιλία– μέρη που τρυπώνουν στους πίνακές του.

Ακολουθώντας τη θεματογραφία και το κυβιστικό λεξιλόγιο του Lhote, ο Σάββα, οργανώνει το θέμα του με οδηγό τις αξίες της αρμονίας, της ισορροπίας και της τάξης. Όταν το έργο εκτέθηκε το 1957 στη Λευκωσία, χαρακτηρίστηκε πρωτοποριακό, αλλά παράλληλα κρίθηκε ότι εισάγει και «καινά δαιμόνια» στα εικαστικά δεδομένα της εποχής.

-
- Τι το 'καινούριο' έχουν οι μορφές του έργου; Αν θα έδινες ονόματα στις λουόμενες ποια θα επέλεγες;

Η Συλλογή του Παρισιού

Ένα ταξίδι από το Παρίσι στη Λευκωσία, στα μονοπάτια της Ευρώπης μέσα στο χρόνο και το χώρο.

Πολυταξιδεμένος και ο ίδιος –ένας άνθρωπος που από την Κύπρο και την ορεινή Λεμύθου πήγε στη Γαλλία, την Αγγλία, την Ελλάδα, τη Νιγηρία και την Ακτή του Ελεφαντοστού -ο Αναστάσιος Γ. Λεβέντης δημιούργησε σταδιακά, από τη δεκαετία του 1950 έως τις αρχές του 1970, χρόνια της παραμονής του στην κοσμοπολίτικη Γαλλική πρωτεύουσα, τη συλλογή αυτή, που αποτελεί σήμερα τη Συλλογή Ευρωπαϊκής Τέχνης του Ιδρύματος. Η λεγόμενη Συλλογή του Παρισιού πήρε το όνομά της από το παρισινό διαμέρισμα του συλλέκτη όπου στεγάστηκε –μακριά από τα μάτια των πολλών– για περισσότερο από μισό αιώνα. Περιλαμβάνει σημαντικά έργα από ένα ευρύ φάσμα της ιστορίας της τέχνης, υπογραμμίζοντας, παράλληλα, την εκλεκτική άποψη του συλλέκτη και την αγάπη του για διάφορες καλλιτεχνικές σχολές και τεχνοτροπίες από τον 17ο έως τον 20ό αιώνα.

Στην πρώτη αίθουσα ξαναζωντανεύει η ιδιαίτερη ατμόσφαιρα της κατοικίας του συλλέκτη, στη δεκαετία του 1950, στο Παρίσι –μια εποχή που η ‘Πόλη του Φωτός’ κατακλυζόταν από την αισιοδοξία των μεταπολεμικών χρόνων. Το δωμάτιο με την boiserie –που μεταφέρθηκε από το διαμέρισμα του Παρισιού και εντάχθηκε αυτούσιο στους χώρους της Πινακοθήκης– μας ταξιδεύει στον κόσμο αυτόν. Από εκεί προέρχονται και τα έπιπλα εποχής και αντικείμενα τέχνης που συνιστούν αναπόσπαστο μέρος της Συλλογής.

Αυτή η πρώτη αίθουσα είναι αφιερωμένη στους Παλαιούς Δασκάλους και στην ακαδημαϊκή τέχνη. Μέσα από έξι θεματικές ενότητες ταξιδεύουμε στις σχολές που σημάδεψαν την εξέλιξη της τέχνης. Συναντούμε θρησκευτική εικονογραφία, από τον El Greco και το εργαστήριό του έως τον Murillo και την Αντιμεταρρύθμιση νεκρές φύσεις του 17ου αιώνα από την ολλανδική, τη γαλλική και την ισπανική σχολή την τέχνη του Γαλλικού Ροκοκό, όπως αναδύεται μέσα από τα έργα των, Boucher, Oudry και Fragonard, καθώς και τη γαλλική σχολή τοπιογραφίας του 18ου αιώνα, όπως αναδεικνύεται μέσα από ελαιογραφίες, υδατογραφίες και σχέδια. Η “ιεραρχία των ειδών ζωγραφικής” αποτυπώνεται μέσα από πίνακες του 17ου και 18ου αιώνα, ενώ η τελευταία ενότητα αφιερώνεται στους Βενετούς vedutisti και στα αριστουργήματα των Canaletto και Guardi.

LAURENCE CRAEN
*Νεκρή Φύση με Φρούτα, Στρεϊδία
και Ποτήρι Façon-de-Venise επάνω
σε Τραπέζι, π. 1650*
AGLG 315

Το έργο αυτό μας ταξιδεύει στην Ολλανδία του 17ου αιώνα, την εποχή που με τα φημισμένα καράβια και τους καλούς καπετάνιους τους, οι Ολλανδοί θαλασσοπόροι, έφερναν στον τόπο τους πολύτιμεςπραμάτειες από χώρες μακρινές –τροφοδοτώντας με εμπορεύματα δυσεύρετα την πρώτη καταναλωτική κοινωνία της τότε εποχής. Ανάμεσά τους ήταν «εξωτικές» κινέζικες πορσελάνες, ακόμη και ακριβά εισαγόμενα φρούτα όπως τα λεμόνια, τα πορτοκάλια και τα σταφύλια που δεν φυτρώνουν στο ψυχρό κλίμα της Ολλανδίας και έπρεπε να ταξιδέψουν από θερμότερα κλίματα για να φτάσουν στο τραπέζι τους ως ‘τρόπαια’ ενός αλλιώτικου τρόπου ζωής...

Στον πίνακα του Craen, στη γωνία ενός απλού ξύλινου τραπέζιου απεικονίζεται μια νεκρή φύση που αποτελείται από τρία στρεϊδία, ένα πορτοκάλι, ένα κομμένο λεμόνι, ένα σταφύλι με κληματόφυλλα και ένα ψηλό ποτήρι κρασιού façon-de-Venise, με μια φλούδα από λεμόνι τυλιγμένη γύρω του. Ένα ταξίδι στη γεύση λοιπόν, μιας και το ποτήρι περιέχει λίγο λευκό κρασί και, σύμφωνα με τις συνήθειες της εποχής, μια φλούδα από λεμόνι που έχει προστεθεί για να κάνει πιο έντονη τη γεύση του. Αντίστοιχα, μερικές σταγόνες χυμού λεμονιού προσέδιδαν την ανάλογη γευστική οξύτητα στα στρεϊδία –όπως ακριβώς κάνουμε και σήμερα.

Χαρακτηριστικό γνώρισμα του Craen αποτελεί η χρήση του πλάγιου φωτισμού, που είναι ταυτόχρονα καθарός και απαλός, γεμάτος όμως πλαστικότητα. Επίσης, το φωτεινό ανοικτό πράσινο και οι χρωματικές μεταβάσεις από το κίτρινο στο πορτοκαλί αναδεικνύουν τις αγαπημένες τονικότητες του καλλιτέχνη.

Η ζωή και το έργο του Laurens Craen δεν έχουν ενδελεχώς ερευνηθεί. Μόλις 24 έργα αυτού του σπουδαίου δημιουργού είναι σήμερα γνωστά, όλα τους νεκρές φύσεις –ένα από τα οποία είναι και το έργο της Λεβεντείου Πινακοθήκης. Ο Laurens πιθανόν να ήταν γιος του Pieter Craen, καλλιτέχνη που αναφέρεται στα αρχεία των συντεχνιών της Χάγης το 1623-1624 ως μαθητής του σημαντικού προσωπογράφου Jan Anthonisz van Ravesteyn (π. 1572-1657). Σύμφωνα με τις λιγοστές διαθέσιμες πηγές, ο Laurens έζησε και εργάστηκε στο Middelburg της επαρχίας Zeeland την περίοδο 1649-1666. Γνωρίζουμε ότι στις 14 Οκτωβρίου 1649 απεύθυνε μια επιστολή προς τον Constantijn Huygens, γραμματέα του πρίγκιπα της Οράγγης, προσφέροντας τις υπηρεσίες του στην Αυλή. Ενδεχομένως, ο Craen να δούλευε με τον de Heem στην Αμβέρσα γύρω στο 1645 με 1646, πριν από την εγκατάστασή του στο Middelburg.

Αυτός ο μοναδικός καλλιτέχνης έζησε το μεγαλείο του Ολλανδικού ‘χρυσού αιώνα’ –του 17ου αιώνα– μια εποχή ευημερίας και άνθησης.

-
- Συμπλήρωσε τις λέξεις που λείπουν και σημείωσε στον χάρτη σου τις πόλεις που αναφέρονται, εκεί που ενδεχομένως έζησε και ταξίδεψε ο Craen. (Χάγη, Middelburg, Αμβέρσα)

PHILIP DE MARLIER
Νεκρή Φύση με Καλάθι
με Λουλούδια σε Επίπεδη
Επιφάνεια, 1638,
λάδι σε χαλκό, 45 x 60 εκ.
AGLG333

Μόλις τις τελευταίες δεκαετίες ο Philips de Marlier ανασύρθηκε από τη λήθη στην οποία είχε περιέλθει εδώ και αιώνες. Συνολικά, από τη δεκαετία του 1960 έως σήμερα, τα γνωστά έργα με υπογραφή και χρονολογία ανέρχονται μόλις στα πέντε, τα οποία συνιστούν τον πυρήνα του έργου του. Ένα από τα πέντε αναγνωρισμένα έργα, είναι αυτή η όμορφη νεκρή φύση, η οποία περιλαμβάνεται στη Συλλογή Α. Γ. Λεβέντη.

Στο θαυμαστό καλάθι με λουλούδια του Philips de Marlier, ο καλλιτέχνης συνδυάζει μια πανδαισία λουλουδιών, από τουλίπες και τριαντάφυλλα έως βιολέτες και «μη με λησμόνει», δημιουργώντας, μια σύνθεση πολλών ξεχωριστών [άνθινων] σπουδών, μια ποικιλία που δεν θα μπορούσε να υπάρξει ή να έχει υπάρξει στη φύση.

Επιπλέον, η ταυτόχρονη τελειότητα τόσων πολλών λουλουδιών που προέρχονται από διαφορετικές εποχές “εξορίζει” τη διάσταση του χρόνου και σπάει τον δεσμό ανάμεσα στον άνθρωπο και στους κύκλους της φύσης. Και αυτό ακριβώς είναι το ζητούμενο: εκείνο που εξερευνάται είναι η δύναμη της τέχνης και της τεχνικής, πρώτα της φυτοκομίας και ύστερα της ζωγραφικής, η υπέρβαση των περιορισμών που θέτει ο φυσικός κόσμος. Άλλωστε, το σύγχρονο στον de Marlier κοινό, θα αναγνώριζε πως τα λουλούδια δεν συνδέονται μόνο με τη φύση, την ομορφιά και με την ικανότητα του καλλιτέχνη να προσδώσει στο φθαρτό την αθανασία, χαρίζοντας στα ευαίσθητα άνθη μια αιώνια φρεσκάδα.

Για τον κόσμο εκείνης της εποχής, τα άνθη λειτουργούσαν επίσης ως έντονες αναφορές στον πλούτο, στις δυνάμεις της αγοράς και στη ματαιότητα της ύλης.

*EL GRECO (1541-1614) και Εργαστήριο
Ο Άγιος Φραγκίσκος σε Έκσταση, π. 1585-1590
Λάδι σε μουσαμά
AGLG455*

Από την Ολλανδία το ταξίδι μας συνεχίζει για την Ισπανία.

Εκεί θα συναντήσουμε τον EL Greco ή καλύτερα τον Δομήνικο Θεοτόκοπουλο –έναν καλλιτέχνη που τον διεκδικούμε ως ‘δικό μας’ τόσο εμείς όσο και οι Ισπανοί.

Ο El Greco ξεκίνησε από τον Βενετοκρατούμενο Χάνδακα, το σημερινό Ηράκλειο, της Κρήτης και ταξίδεψε στη Βενετία για να συνεχίσει τις σπουδές του, πιθανόν, κοντά στο μεγάλο δάσκαλο Τιτσιάνο. Το 1570 μετακόμισε στη Ρώμη και έπειτα από επτά χρόνια εγκαταστάθηκε στο Τολέδο της Ισπανίας, όπου και έγινε διάσημος. Ο κόσμος του απηχεί όλες αυτές τις επιρροές, από την μεταβυζαντινή καλλιτεχνική παράδοση στις επιδράσεις του Μανιερισμού.

-
- Στον πίνακα εικονίζεται ένας άγιος που ήταν ιδιαίτερα αγαπητός στους ανθρώπους του Τολέδο. Ποιος είναι; Θα τον ξεχώριζες από το ένδυμά του; Πως αποδίδει με το χρώμα και το φώς ο Θεοτοκόπουλος την αίσθηση της αγιοσύνης στην αποστειρωμένη μορφή του;

JEAN-BAPTISTE OUDRY (1686-1755)
Comédiens Italiens dans un Jardin / Ιταλοί Κωμικοί
σε Κήπο, αρχές 18ου αιώνα
Λάδι σε μουσαμά
AGLG341

Αποδιδόμενο στον "LE CLERC DES GOBELINS"
Τοπίο με Βοσκό και Βοσκοπούλα που Χορεύουν
Λάδι σε ξύλο
AGLG323

JEAN-BAPTISTE PATER (1695-1736)
L'Amour en Plein Air / Κομψή Συντροφιά στο Ύπαιθρο
Λάδι σε μουσαμά
AGLG343

Τα επόμενα έργα μας ταξιδεύουν στη Γαλλία, την εποχή του Ροκοκό – μια εποχή ανέμελη όπου το αυστηρό εθιμοτυπικό της αυλής του Λουδοβίκου ΙΔ' δίνει τη θέση του, με τη βασιλεία του Λουδοβίκου ΙΕ', σε μια εποχή πιο ανάλαφρη που στρέφεται στην αναζήτηση των απολαύσεων. Η τέχνη του Ροκοκό παρουσιάζει σκηνές, συχνά ελαφρά ερωτικές, που αποδίδονται με παστέλ τονικόπτες και απηχούν την αγάπη αυτού του κινήματος για τη φύση.

Στα έργα αυτά μεγάλες και μικρές παρέες νέων συναντώνται στη φύση. Κυρίες με τα θαυμάσια μεταξωτά ενδύματά τους, διασκεδάζουν με την παρέα δύο κωμικών –τους συντροφεύουν παιχνιδιάρικα μικρά ζώα. Επίδοξοι εραστές συναντούν τις αγαπημένες τους στα πάρκα και στην εξοχή για να ανταλλάξουν μια κρυφή ματιά, να παίξουν και να απολαύσουν το ειδυλλιακό τοπίο με τα αγριολούλουδα. Ένα βοσκόπουλο και μια νεαρή βοσκοπούλα χορεύουν σε ένα βουκολικό, ειδυλλιακό τοπίο, ενώ το κοπάδι τους κοιτάζει.

• Βρες τα ονόματα και τους τίτλους των έργων.

- 1.
- 2.
- 3.

JEAN-BAPTISTE OUDRY (1686-1755)
Comédiens Italiens dans un Jardin / Ιταλοί Κωμικοί
σε Κήπο, αρχές 18ου αιώνα
Λάδι σε μουσαμά
AGLG341

Ο Ζωγράφος με το περίεργο όνομα έμελλε να είναι ένας από τους διασημότερους του αιώνα του, για την ικανότητά του να απεικονίζει τις μορφές των ζώων, ωσάν να είχαν δική τους προσωπικότητα. Λέγεται μάλιστα πως όταν ο ίδιος ο Λουδοβίκος ΙΕ' τον κάλεσε να απεικονίσει τα βασιλικά λαγωνικά, καθόταν και ο ίδιος μαζί του και παρακολουθούσε τα 'πορτραίτα' των σκύλων του, καθώς τα φιλοτεχνούσε το χέρι του ζωγράφου.

-
- Σε ένα από αυτά ξεχωρίζει σε φυσικό μέγεθος ένα έντομο. Ποιος πίνακας είναι και ποιό έντομο είναι αυτό;
 - Σίγουρα πάντως εδώ παίζει με τον θεατή. Θα ξεγελούσε άραγε το έντομο αυτό τους ανθρώπους εκείνης της εποχής, με τον πίνακα φωτισμένο μόνο από το απαλό φως των κεριών;

Η Γαλλική τοπιογραφία και το ταξίδι στη Ρώμη

HUBERT ROBERT (1733-1808)
Υδραγωγείο στη Civita Castellana
Κόκκινη κιμωλία σε χαρτί
AGLG361

HUBERT ROBERT (1733-1808)
Σπίτια στα Υψώματα του Ronciglione
Κόκκινη κιμωλία σε χαρτί
AGLG360

Τον 18ο αιώνα η Ακαδημία στο Παρίσι ενθάρρυνε τους νεαρούς καλλιτέχνες να ταξιδέψουν στην Ιταλία και να αφεθούν στη σαγήνη της αρχαιότητας –προσέφεραν μάλιστα και ένα βραβείο για αυτόν τον σκοπό, το περίφημο Prix de Rome. Ο Robert Hubert, διάσημος για τις τοπιογραφικές του απόψεις που εικονίζουν πληθώρα αρχαίων ερειπίων –στα οποία σφείλει και το παρατσούκλι του ‘Robert des Ruines’ ‘Robert των Ερειπίων’– έκανε το συγκεκριμένο ταξίδι και τα ζωντανά σκίτσα του με την κιμωλία αποτυπώνουν την Ρωμαϊκή εξοχή.

Μαζί του ταξιδεύουμε στην περιοχή του Ronciglione και στην Civita Castellana, λίγο έξω από τη Ρώμη. Μπορούμε να φανταστούμε τον καλλιτέχνη να κάθεται στην ύπαιθρο και να σχεδιάζει βιαστικά και επιδέξια σχέδια που ενδεχομένως να χρησιμοποιούσε αργότερα σε ολοκληρωμένα έργα του.

Ταξίδι στη Γαλλική Επανάσταση με τον νεαρό ζωγράφο Lazare Bruandet

LAZARE BRUANDET (1755-1804)

Ξέφωτο στο Δάσος με Αναβάτη σε Άσπρο Άλογο
και Υπηρέτη με Σακίδιο στην Πλάτη, 1789

Γκουάς
AGLG434

Η Γαλλική Επανάσταση ξεκίνησε στις 14 Ιουλίου 1789, με την άλωση της περίφημης φυλακής της Βαστίλλης από το επαναστατημένο πλήθος. Ήταν η επανάσταση που κατάφερε την κατάργηση της απόλυτης μοναρχίας στην Γαλλία γκρεμίζοντας το φεουδαρχικό σύστημα. Η Γαλλική Επανάσταση ενέπνευσε τους λαούς όλης της Ευρώπης να παλέψουν ενάντια στην εκμετάλλευση και την απολυταρχική μοναρχία, αποτελώντας το έναυσμα για τον ξεσηκωμό στην Ισπανία, την Ιταλία και την Ελλάδα. Η επανάσταση οργανώθηκε από την ανερχόμενη αστική τάξη, την οποία ενέπνευσαν τα κηρύγματα των Διαφωτιστών, έχοντας κεντρικό σύνθημα το τρίπτυχο «Ελευθερία, Ισότητα, Αδελφосύνη».

Το συγκεκριμένο έργο, ωστόσο, του Lazare Bruandet, δεν μαρτυρεί τον ξεσηκωμό του γαλλικού λαού - τουλάχιστον όχι εκ πρώτης όψεως. Εικονίζει, με διάφανο υδρόχρωμα, ένα ξέφωτο, παρότι η ημερομηνία του, που αναγράφεται στην κάτω αριστερή γωνία είναι σημαδιακή.

Κάθε Γάλλος μαθητής γνωρίζει καλά πως την ημέρα που αλώθηκε η Βαστίλλη, στις 14 Ιουλίου 1789, το μοναδικό σχόλιο του Λουδοβίκου ΙΣΤ' στο ημερολόγιό του ήταν: «Δεν συνάντησα τίποτα καθώς διέσχιζα το δάσος [του Fontainebleau], εκτός από τον Bruandet και μερικούς αγριόχοιρους». Παρουσιάζει επομένως ιδιαίτερο ενδιαφέρον το γεγονός ότι αυτή η γκουάς, η οποία πιθανότατα περιγράφει –ή τουλάχιστον αντλεί την έμπνευσή της από ένα ξέφωτο στο δάσος του Fontainebleau– δημιουργήθηκε την ίδια χρονιά!

-
- Μπορείς να την διακρίνεις κοντά στην υπογραφή του καλλιτέχνη;
 - Ταξίδεψε για μια στιγμή στον χρόνο και γίνε σκηνοθέτης.

Τι λόγια να αντάλλαξαν άραγε ο Lazare Bruandet με τον Λουδοβίκο ΙΣΤ' την ημέρα εκείνη στο ξέφωτο του Fontainebleau ενόσω ο κόσμος γύρω τους άλλαζε για πάντα;

Διάλογος:

GIOVANNI ANTONIO CANAL, IL CANALETTO (1697-1768)

Η Piazzetta στη Βενετία με το Campanile

υπό Ανασπίλωση, μεταξύ 1746 και 1755

Λάδι σε μουσαμά

AGLG453

Ο πίνακας αυτός μας ταξιδεύει στη Βενετία του 18ου αιώνα, που από τότε ήταν αγαπημένος τουριστικός προορισμός.

Η μοναδική αυτή πόλη, χτισμένη πάνω στα νερά της λιμνοθάλασσας, ήταν σημαντικός σταθμός του περιηγητισμού (Grand Tour) –ένα ταξίδι που συνήθιζαν ευκατάστατοι νεαροί αριστοκράτες, που διέσχίζαν την Ευρώπη με σκοπό να εμβαθύνουν την κλασική τους παιδεία και να γνωρίσουν από κοντά τα μεγάλα αριστουργήματα της αρχιτεκτονικής και της τέχνης.

Οι καλλιεργημένοι περιηγητές έφθαναν στη Βενετία, συνήθως μετά τη Φλωρεντία και τη Ρώμη, και μαγεύονταν –θαύμαζαν τα αξιοθέατα της πόλης, απολάμβαναν τη μοναδική, απόκοσμη ομορφιά της– και με την επιστροφή τους στην πατρίδα, αναζητούσαν για αγορά έργα τέχνης ως ενθύμια του ταξιδιού τους. Αν παρατηρήσεις το μέγεθος των έργων σε αυτή την ενότητα της Λεβεντείου Πινακοθήκης, θα αντιληφθείς ότι μπορούσαν να χωρέσουν στα μεγάλα μπαούλα που χρησιμοποιούσαν για αποσκευές οι ευκατάστατοι ταξιδιώτες της εποχής.

-
- Σήμερα όταν ταξιδεύουμε στο εξωτερικό, τι αγοράζουμε σαν ανάμνηση του ταξιδιού μας;

Ανταποκρινόμενοι σε αυτήν τη δυναμική αγορά, οι Βενετοί *vedutisti* ανάμεσά τους και ο κορυφαίος Canaletto, δημιουργούσαν έργα που αποτύπωναν τη μαγεία της Βενετίας.

Στο έργο του *Η Piazzetta στη Βενετία με το Campanile υπό Αναστήλωση, Ανατολικά*, ο Canaletto απεικονίζει, όπως έκανε συχνά, την πιο πολυσύχναστη και γνωστή Πλατεία της Βενετίας – την Πλατεία και τη Βασιλική του Αγίου Μάρκου με το επιβλητικό καμπαναριό της.

Σε αυτό τόσο σημαντικό έργο, ο ζωγράφος αποτυπώνει μια ιδιαίτερη στιγμή στην ιστορία του μνημείου. Ένα γεγονός που συνέβη στις 23 Απριλίου του 1745: ανήμερα της γιορτής του Αγίου Γεωργίου, κεραυνός χτύπησε το Campanile, προκαλώντας σοβαρές ζημιές στη βορειανατολική γωνία του. Ο Canaletto απεικονίζει εδώ το δύσκολο έργο της επιδιόρθωσης του καμπαναριού. Διακρίνουμε την σκαλωσιά, ψηλά, στο επίπεδο που βρίσκονται οι καμπάνες –από εκεί κρέμεται ανυψωτική εξέδρα γεμάτη εργάτες, που θα προσπαθήσουν να διορθώσουν τη ζημιά. Κάτω, στην Piazzetta, Βενετιάνοι και περιηγητές περιδιαβαίνουν, ενώ κάποιοι έχουν σταματήσει και κοιτάζουν τους εργάτες που βρίσκονται ψηλά.

Αξιοσημείωτο είναι, επίσης, ότι το έργο αυτό αν και απεικονίζει τη Βενετία, δεν ζωγραφίστηκε εκεί. Το φιλοτεχνεί ο καλλιτέχνης κατά την διάρκεια ενός δικού του ταξιδιού, ανάμεσα στο 1746 και στο 1755 –την περίοδο που ο Canaletto επέλεξε να ζήσει στην Αγγλία, ωθούμενος από τον 'Πόλεμο της Αυστριακής Διαδοχής' που διχάζει την Ευρώπη, μειώνοντας, παράλληλα, δραματικά την τουριστική κίνηση στην Βενετία. Πολύ έξυπνα, ο Canaletto εγκαταλείπει την πόλη και ταξιδεύει εκεί όπου βρίσκονται οι συλλέκτες που τόσο αγαπούν τα έργα του –στη Βρετανία. Στις αποσκευές του, παίρνει και το σκίτσο με το κεραυνοβολημένο Campanile –ένα σχέδιο, που μαζί με αντίγραφό του από το χέρι του ζωγράφου, διασώζονται μέχρι σήμερα βρισκόμενα στη Βρετανία, ως μαρτυρία αυτής της ενδιαφέρουσας ιστορίας.

Ο Canaletto ζωγράφιζε τα έργα του με τη βοήθεια μιας συσκευής που λεγόταν Camera Obscura. Η συσκευή αυτή θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ο προάγγελος της φωτογραφικής μηχανής. Με τον αντικατοπτρισμό κατάφερνε να αντιγράψει τα κτίρια με το μολύβι του και στη συνέχεια να τα ζωγραφίσει και να τους δώσει ζωή.

Σήμερα, με την ραγδαία εξέλιξη της τεχνολογίας, η διαδικασία αυτή έχει απλοποιηθεί ουσιαστικά. Μια φωτογραφία περνά στον ηλεκτρονικό υπολογιστή και στη συνέχεια με τη βοήθεια προτζέκτορα προβάλλεται στον τοίχο ή στην επιφάνεια που θα ζωγραφιστεί.

-
- Φωτογράφησε τον πίνακα με το τηλέφωνο σου.

Πάρε το στο σχολείο σου και ξεκινάτε όλοι μαζί να φτιάχνετε ένα πίνακα της όμορφης Βενετίας.

Η Συλλογή του Παρισιού

Ένα ταξίδι από το Παρίσι στη Λευκωσία, στα μονοπάτια της Ευρώπης μέσα στο χρόνο και το χώρο.

Στη δεύτερη αίθουσα της Συλλογής του Παρισιού, παρατηρούμε μια διαφορετική 'επανάσταση'. Μια ομάδα νεαρών ζωγράφων παρουσιάζει το 1874 τα έργα της σε μια ξεχωριστή έκθεση που έμελλε να αλλάξει την πορεία της ζωγραφικής.

Θα ονομαστούν 'Ιμπρεσιονιστές', και θα ξεχωρίσουν για έναν νέο τρόπο απεικόνισης του κόσμου που εστιάζει στην ατμοσφαιρικότητα. Η δική τους προσέγγιση βγάζει τα χρώματα έξω από το εργαστήριο, στη φύση, κάτω από το λαμπερό φως του ήλιου. Μαθαίνουν –ακολουθώντας το παράδειγμα δύο ηγετικών μορφών του Ιμπρεσιονισμού, του Corot και του Boudin– να ζωγραφίζουν στην ύπαιθρο, με ζωντάνια και αυθορμητισμό, φιλοτεχνώντας έργα που σπληλεύονται από τους κριτικούς της εποχής γιατί απεικονίζουν μια 'εντύπωση' (impression) του θέματος, αφήνοντας στον θεατή την αίσθηση του 'ημιτελούς' στην απόδοση των μορφών και του τοπίου.

JEAN-BAPTISTE-CAMILLE COROT (1796-1875)
Κοιλάδα με Αίγες (Ανατολή), 1868,
Λάδι σε μουσαμά, 37 x 45,5 εκ.
AGLG283

Μεγάλος δάσκαλος, ο Corot, υπήρξε ηγετική φυσιογνωμία της γαλλικής σχολής τοπιογραφίας στα μέσα του 19ου αιώνα. Θεωρήθηκε, δίκαιως, ο μεγάλος προάγγελος του ιμπρεσιονισμού για την ξεχωριστή ευαισθησία του στην απόδοση της φύσης και του φωτός.

Καθοριστικό ρόλο στην καριέρα του διαδραμάτισε ένα ταξίδι του στην Ιταλία που κράτησε τρία ολόκληρα χρόνια. Ο νεαρός τότε Corot, πέρασε το διάστημα αυτό σχεδιάζοντας με πάθος στην Ιταλική εξοχή, δημιουργώντας πληθώρα ελαιογραφικών σπουδών και σχεδίων εκ του φυσικού, που αποδίδουν ζωηρά τα χρώματα και το φως της Ιταλικής υπαίθρου, στοιχεία που ξαναδούλευε αργότερα στο εργαστήριό, σε ολοκληρωμένες συνθέσεις.

Η Κοιλάδα με Αίγες (Ανατολή), χρονολογείται γύρω στο 1868 και ανήκει στην ύστερη περίοδο του ζωγράφου. Το τοπίο, και οι στέγες των μικρών σπιτιών θυμίζουν τη γαλλική επαρχία, αν και φαίνεται πως ο ζωγράφος εδώ δεν απεικονίζει μια συγκεκριμένη τοποθεσία. Την εποχή αυτή, ο Corot, μεγάλος πια, φιλοτεχνεί τα λεγόμενα Souvenirs, έργα στα οποία το ταξίδι είναι κυρίως νοερό - τοπία πλασμένα από αναμνήσεις της φύσης όπως την είχε δει και αποτυπώσει σε πίνακες και σχέδια, αποδομένη τώρα με έναν ξεχωριστό, ποιητικό λυρισμό.

-
- Πόσα ζώα βλέπεις στον πίνακα;
 - Πόσα δένδρα;
 - Αν θα πρόσθετες και άλλα ζώα ποια ζώα θα μπορούσαν να συνυπάρχουν με τις αίγες;

EUGÈNE BOUDIN (1824-1898)

La Plage de Trouville /

Η Παραλία της Trouville, 1889,

Λάδι σε μουσαμά, 55,6 x 90 εκ.

AGLG276

Η ζωή του Boudin τον έδεσε με το θαλασσίνο τοπίο. Γιος φτωχής οικογένειας ναυτικών, γεννήθηκε στην Honfleur, ένα μικρό λιμάνι της Νορμανδίας, ενώ λίγο αργότερα, μετακόμισε σε ένα μεγαλύτερο λιμάνι, εκείνο της Χάβρης.

- Μπορείς να βρεις τις δυο αυτές πόλεις στο χάρτη;

Ο Boudin έγινε γνωστός για την ευαισθησία του στην απόδοση των φυσικών φαινομένων, για την αποτύπωση του ουρανού και της θάλασσας. Στα έργα του κυριαρχεί η προσεκτική απεικόνιση της φύσης, της βροχής, της καλοκαιρίας και της μεγαλοπρέπειας του γαλανού ουρανού, στοιχείο που τον έκανε άλλωστε και πρόδρομο του Ιμπρεσιονισμού. Θα μπορούσε, δίκαια, να χαρακτηριστεί ως ο κατεξοχήν ζωγράφος της περιόδου που απεικονίζει τις παραλίες και την τουριστική κίνηση... Τη δεκαετία του 1860, ο Boudin, παρουσιάζει με μοναδική εκφραστικότητα τους Παριζιάνους που, εκμεταλλευόμενοι τις δυνατότητες που προσφέρει ένα νέο μέσο συγκοινωνίας –ο σιδηρόδρομος– ολοένα απολαμβάνουν να παραθερίζουν στις παραλίες της Νορμανδίας, την Deauville και την Trouville. Εκεί ταξιδεύει η υψηλή κοινωνία της Γαλλικής πρωτεύουσας. Εκεί απολαμβάνει το μπάνιο της στη θάλασσα η αστική τάξη, στα νέα θέρετρα που δημιουργήθηκαν επί της Δεύτερης Γαλλικής Αυτοκρατορίας.

Από το 1863 έως το 1868, ο Boudin ζωγράφιζε τις κομψές συντροφίες στην άμμο –τις κυρίες που κρατούν ομπρέλινα για τον ήλιο, που φορούν κρινολίνα και καπέλα με κορδέλες που ανεμίζουν, που περπατούν είτε κάθονται σε μικρές, ζωηρές παρέες, συνοδευόμενες από άντρες με καπέλα και στο προσκήνιο, σκυλάκια συντροφιάς να τρέχουν απίθασα κατά μήκος της ακτής.

Ο πίνακας της Συλλογής Α. Γ. Λεβέντη, αποτελεί την επιστροφή του ζωγράφου στην παραλία της Trouville μερικές δεκαετίες αργότερα, το 1889. Τώρα, μεγάλος πια, ο Boudin εστιάζει περισσότερο στο τοπίο, και λιγότερο στο πλήθος των κομμών παραθεριστών. Υιοθετεί μια ελαφρώς υπερυψωμένη οπτική γωνία, τοποθετώντας το καβαλέτο του στην αποβάθρα, επάνω από τον ποταμό Touques, εκεί που χωρίζει την Trouville από την Deauville. Τώρα στο έργο του κυριαρχεί η απεραντοσύνη του ουρανού –όλα υποτάσσονται στην περιγραφή της τοποθεσίας, απεικονίζοντας στον ορίζοντα τα περίκωρα του λιμανιού της Χάβρης μέσα στον γκριζο τους καπνό.

-
- Τοποθέτησε την πόλη στο χάρτη σου και σύγκρινε και περιέγραψε μια παραλία της Κύπρου σήμερα.

Trouville

Κυπριακή Παραλία

CLAUDE MONET (1840-1926)

Ο Σηκουάνας στο Jeufosse κοντά στο Vernon, 1884,

λάδι σε μουσαμά, 60 x 73 εκ.

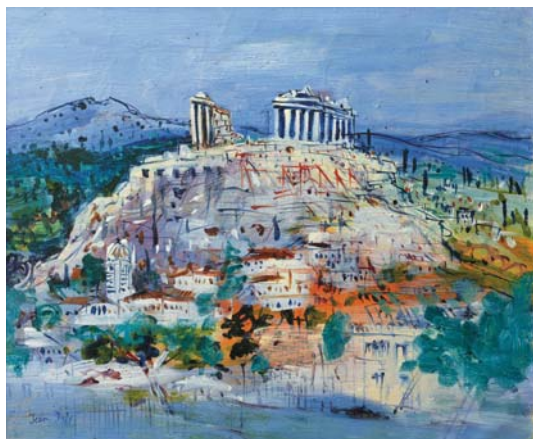
AGLG338

Ο Claude Monet είναι ο ζωγράφος που έδωσε όνομα στο κίνημα του Ιμπρεσιονισμού, όταν το έργο του με τίτλο **Impression, Soleil Levant** (σήμερα στο Musée Marmottan), απέσπασε το καυστικό σχόλιο ενός κριτικού το 1874, πως δεν έμοιαζε με τελειωμένο πίνακα, αλλά με μια μονάχα 'εντύπωση' (impression) του τοπίου.

Το έργο αυτό της Συλλογής Α. Γ. Λεβέντη μας παραπέμπει σε μια αισιόδοξη εποχή στη ζωή αυτού του σημαντικού ζωγράφου. Τότε που ο Monet έχει ήδη αρχίσει να δημιουργεί φήμη και μετακομίζει στο Giverny, στο σπίτι όπου έμελλε να ζήσει ευτυχισμένα, ζωγραφίζοντας τα περίχωρα στις όχθες του Σηκουάνα, και φιλοτεχνώντας μερικά από τα διασημότερα έργα του.

Παράλληλα, την εποχή αυτή, μαζεύει εμπειρίες ταξιδεύοντας. Ύστερα από αρκετούς μήνες στην ακτή της Νορμανδίας, τον Δεκέμβριο του 1883 και με τη συνοδεία του φίλου του Renoir, επισκέπτεται για πρώτη φορά τα παράλια της Μεσογείου και μαγεύεται από το ξεχωριστό φως και τα χρώματα της Γαλλικής Ριβιέρας. Την επόμενη χρονιά, τον Ιανουάριο του 1884, ένα νέο ταξίδι, τον φέρνει στην Bordighera της Ιταλικής Ριβιέρας. Η γνωριμία του με την Γαλλο-Ιταλική Ριβιέρα και τα μεσογειακά χρώματα ενισχύουν καθοριστικά την παλέτα του με νέες αποχρώσεις, αυτές του γαλάζιου και του ρόδινου, που χαρακτηρίζουν το μεσογειακό τοπίο.

Αυτή τη χρωματική πανδαισία διακρίνουμε και σε αυτό το έργο που ο Monet ζωγραφίζει πολύ κοντά στο σπίτι του στο Giverny, σπίνοντας το καβαλέτο του στο μονοπάτι, στην όχθη του ποταμού. Αποτυπώνει την πυκνή βλάστηση, τις φυλλωσιές, τις εναλλαγές του φωτός, τον ουρανό με ταξιδιάρικα σύννεφα, σε έναν πίνακα πιθανότατα ζωγραφισμένο στο μεγαλύτερο μέρος του εκ του φυσικού, που ξεδιπλώνει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τη δεξιότητά του 44χρονου τότε ζωγράφου.

JEAN DUFY (1888-1964)

Αθήνα: Η Ακρόπολη, 1955;

Λάδι σε μουσαμά, 46,5 x 56 εκ.

AGLG437

Νεότερος αδελφός του Raoul Dufy, ο Jean Dufy κέρδιζε τα προς το ζην φιλοτεχνώντας σχέδια για υφάσματα και πορσελάνες, πριν αφιερωθεί στη ζωγραφική. Ο καλλιτέχνης, που συχνά απεικόνιζε λιμάνια, τοπιογραφίες και απόψεις πόλεων, επισκέφτηκε την Ελλάδα πολλές φορές. Φαίνεται, λοιπόν, πως σε ένα από τα ταξίδια του -τον Οκτώβριο του 1955- ζωγράφησε αυτήν την άποψη της Ακρόπολης των Αθηνών με τα ερείπια του Παρθενώνα.

Που λες να έσπασε το καβαλέτο του ο ζωγράφος;

Όπως πολλοί επισκέπτες της Αθήνας που επιθυμούν να απεικονίσουν τον Παρθενώνα μαζί με την πόλη, έτσι και ο Jean Dufy, φαίνεται να ανηφόρισε στις πλαγιές του λόφου του Φιλοπάππου, με σκοπό να αποτυπώσει αυτό το επιβλητικό πανόραμα. Την Ακρόπολη πάνω στον ιερό βράχο, 'ντυμένη' στα λευκά με φόντο τον καταγάλανο Αττικό ουρανό, και από κάτω σπίτια και δέντρα απεικονίζονται με εκφραστικότητα, με την χαρακτηριστική, γρήγορη, δυναμική γραφή και τη ζωντανή παλέτα του καλλιτέχνη.

MARC CHAGALL (1887-1985)
Les Fiancés au Bouquet /
Ζευγάρι με Ανθοδέσμη, 1954-1963,
Λάδι σε μουσαμά, 55 x 46 εκ.
AGLG279

Εξέχουσα καλλιτεχνική προσωπικότητα σε μια εποχή που τη διέτρεχαν αναρίθμητα στυλιστικά κινήματα και σχολές, ο Chagall, δεν ταυτίστηκε με κανένα από αυτά, επιλέγοντας να απεικονίσει έναν φανταστικό, συμβολικό κόσμο, στον οποίο συχνά κυριαρχεί το αυτοβιογραφικό στοιχείο.

Η τέχνη του Chagall –που τον συγκαταλέγει ανάμεσα στους κορυφαίους ζωγράφους του 20ού αιώνα ανά το παγκόσμιο– είναι μια πραγματική έκρηξη χρωμάτων. Ένας κόσμος μαγικός όπου οι μορφές μπλέκονται με το φόντο και η πραγματικότητα με τη φαντασία.

Γεννημένος το 1887 στο Vitebsk της Λευκορωσίας από οικογένεια θρησκευόμενων Εβραίων, ξεκίνησε το 1907 τις σπουδές του στην Αγία Πετρούπολη, ενώ η πρώτη παραμονή του στο Παρίσι (1910-1914) τον έφερε σε επαφή με τους σημαντικότερους δημιουργούς της εποχής. Ο Chagall επέλεξε να ζήσει μεταξύ αυτών των δύο κόσμων, απόηχο των οποίων διακρίνουμε στο έργο του.

Κοίταξε το χάρτη σου. Πόσο απέχει το Vitebsk από το Παρίσι;

Το *Ζευγάρι με Ανθοδέσμη*, εντάσσεται σε μια ευτυχισμένη και παραγωγική περίοδο της καριέρας του Chagall. Ζούσε, τότε, στη Vence της νότιας Γαλλίας και είχε μόλις παντρευτεί την Valentina Brodsky –γνωστή ως Vava– οκτώ χρόνια μετά τον θάνατο της πρώτης του γυναίκας.

Δεν είναι τυχαίο, λοιπόν, πως η θεματική του ζευγαριού σε αυτό το έργο, που είναι νιόπαντρο και ερωτευμένο –περιτριγυρισμένο από ανθοδέσμες, σύμβολο εκπλήρωσης και γονιμότητας, παρόν στη ζωγραφική του Chagall από τα πρώτα στάδια της καριέρας του –δημιουργεί την αίσθηση της αναγέννησης, ενδεχομένως αυτής του δημιουργού, και της ζωντάνιας.

Το έργο αυτό σηματοδοτεί μια νέα αρχή –ένας ήλιος ανατέλλει, ένα κοκοράκι παραπέμπει στο ξημέρωμα.

-
- *Αλλά που εξελίσσονται όλα αυτά; Είμαστε στο Vence της Γαλλίας που εμφανίζεται σε πολλούς πίνακες αυτής της περιόδου; Ή μήπως το χωριό με το μικρό κάρο είναι το Vitebsk –ανάμνηση του ζωγράφου από την ιδιαίτερη πατρίδα του. Είτε μήπως όλα αυτά συμβαίνουν μόνο στην φαντασία του δημιουργού; Στον μαγικό κόσμο που εκείνος συνθέτει ακροβατώντας ανάμεσα στην πραγματικότητα και τον κόσμο των ονείρων;*

ΑΙΘΟΥΣΑ Α'

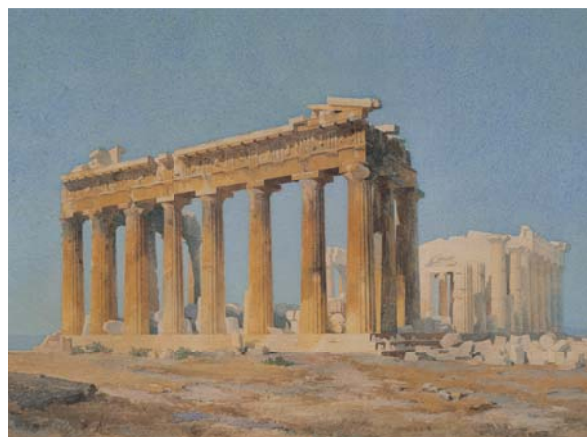
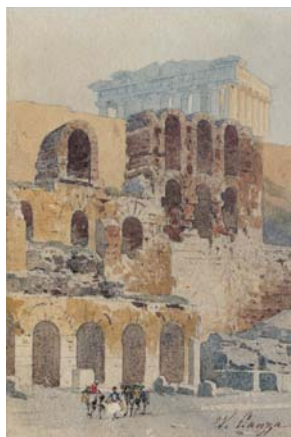
Ελληνική Συλλογή

Με την Ελληνική συλλογή ακολουθούμε τον κοσμοπολίτη Αναστάσιο Γ. Λεβέντη από το Παρίσι στην Αθήνα, εκεί που από τη δεκαετία του 1970, ζούσε όλο και περισσότερο καιρό λόγω των επιχειρήσεων του.

Έχοντας ήδη δημιουργήσει τη Συλλογή του Παρισιού, αγόρασε το 1973 την πολύτιμη συλλογή του φίλου του και γνωστού Έλληνα πολιτικού και ανθρώπου των γραμμάτων, Ευάγγελου Αβέρωφ-Τοσίτσα. Τα 208 έργα, εκ των οποίων τα 17 δώρισε στον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο, αποτελούν τον πυρήνα της Ελληνικής Συλλογής που αργότερα εμπλουτίστηκε από το Ίδρυμα Α. Γ. Λεβέντη, με αποτέλεσμα σήμερα να περιλαμβάνει περισσότερα από 260 έργα.

Στην πρώτη αίθουσα της Ελληνικής Συλλογής συναντούμε δημιουργίες του 19ου και 20ου αιώνα. Παρουσιάζονται έργα καλλιτεχνών που αντιπροσωπεύουν διάφορες χρονικές περιόδους, καλλιτεχνικές τάσεις και μορφοπλαστικές προσεγγίσεις στην ιστορία της νεοελληνικής ζωγραφικής, μεταξύ των οποίων εξαιρετικά δείγματα ζωγραφικής των δημιουργών που διαμόρφωσαν τη φυσιογνωμία της ελληνικής τέχνης του 19ου αιώνα.

Κινούμαστε από την ακαδημαϊκή ζωγραφική και τους πρώτους Έλληνες που μετά την Ελληνική επανάσταση πήγαν σε Σχολές Καλών Τεχνών, στους καλλιτέχνες που στις αρχές του 20ου αιώνα απομακρύνονται από τον ακαδημαϊκό ρεαλισμό επηρεαζόμενοι από τα μοντερνιστικά κινήματα που ανθούν στην κεντρική Ευρώπη.

*ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΛΑΝΤΣΑΣ (1861-1933)
Κίονας του Ναού του Ολυμπίου Διός
Λάδι σε μουσαμά
AGLG77*

*ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΛΑΝΤΣΑΣ (1861-1933)
Πύλη της Αθήνας από τη Ρωμαϊκή Αγορά
Λάδι σε μουσαμά
AGLG76*

*ΒΙΚΕΝΤΙΟΣ ΛΑΝΤΣΑΣ (1822-1902)
Άποψη του Ηρωδείου με τον Παρθενώνα
Υδατογραφία σε χαρτί
AGLG11*

*ΒΙΚΕΝΤΙΟΣ ΛΑΝΤΣΑΣ (1822-1902)
Άποψη του Παρθενώνα
Υδατογραφία σε χαρτί
AGLG10*

Στην Ελλάδα του 19ου αιώνα, όπως την είδε η ματιά των περιηγητών, των Ευρωπαίων που έκαναν το ταξίδι μέχρι την Αθήνα για να δουν την κοιτίδα του αρχαίου μεγαλείου, μας ξεναγούν τα έργα δύο ζωγράφων – πατέρα και γιου.

Τα αρχαία μνημεία που εντάσσονται στο ελληνικό τοπίο, κυριαρχούν στο έργο του Βενετσιάνου Βικέντιου Λάντσα, που ταξίδεψε στην Ελλάδα και έζησε στην Αθήνα. Απεικονίζει το Αττικό τοπίο έντονα επηρεασμένος από την οπτική των Ευρωπαίων ζωγράφων-περιηγητών που εστίαζαν κυρίως στην αποτύπωση των αρχαίων ερειπίων, με έντονη συναισθηματική προσέγγιση προς το αρχαίο περιβάλλον. Αντίστοιχα, και ο γιος του Στέφανος, γεννημένος στην Αθήνα, ακολουθεί στα έργα του το ύφος του πατέρα του.

• Ποια έργα τους διακρίνεις στην αίθουσα αυτή; Σε τι μοιάζουν και σε τι διαφέρουν;

Αποδιδόμενο στον ΘΕΟΔΩΡΟ ΒΡΥΖΑΚΗ (1819-1878)

Η Αναγεννημένη Ελλάδα, π. 1850-1855

Λάδι σε μουσαμά

AGLG7

Το έργο αυτό, αποδιδόμενο στον Θεόδωρο Βρυζάκη, μας παραπέμπει όχι μόνο στην Ελληνική επανάσταση του 1821, αλλά και στο ταξίδι των Ελλήνων ζωγράφων που έφτασαν στο Μόναχο για να διδαχτούν εκεί την τέχνη της ζωγραφικής. Για τους Έλληνες καλλιτέχνες της Ελεύθερης Ελλάδας του 19ου αιώνα το Μόναχο υπήρξε πόλος έλξης και καταλυτικός τόπος πνευματικής και καλλιτεχνικής αναζήτησης.

Ορφανό του Αγώνα, ο Θεόδωρος Βρυζάκης, ήταν από τους πρώτους που βρέθηκαν στη Βαυαρική πρωτεύουσα και στην Ακαδημία Καλών Τεχνών του Μονάχου. Ασχολήθηκε με ιστορικά θέματα εμπνευσμένα από τον Αγώνα για την Ανεξαρτησία όπως αυτό, που απεικονίζει την 'Αναγεννημένη Ελλάδα'.

Στη μεγάλη αυτή αλληγορική σύνθεση, μια σειρά συμβολισμών συνδέει το αρχαίο ένδοξο παρελθόν με την Ελλάδα της ανεξαρτησίας, απηχώντας τις ανάλογες φιλελληνικές εξιδανικευμένες παραστάσεις στα έργα της δυτικοευρωπαϊκής τέχνης. Η γυναίκα μορφή φορά την εθνική ενδυμασία –το πρόσωπό της όμως μας θυμίζει φυσιογνωμικά μια αρχαία θεά –πιθανόν την Αθηνά. Δίπλα της διακρίνουμε το σύμβολο της πόλης της Αθήνας, το δένδρο της ελιάς –ενώ πίσω από την Ακρόπολη ανατέλλει ο ήλιος, καθώς μια ομάδα ελεύθερων πολεμιστών γιορτάζει με χορούς την απελευθέρωση.

• Γατί άραγε οι πρώτοι σπουδασμένοι σε σχολή καλών τεχνών Έλληνες καλλιτέχνες σπούδασαν στην Σχολή Καλών Τεχνών του Μονάχου;

• Ξέρετε ότι ένας μεγάλος αριθμός από αυτούς προέρχεται από το νησί της Τήνου;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΟΛΑΝΑΚΗΣ (1837-1907)

Καράβια κοντά στην Ακτή

Λάδι σε μουσαμά

AGLG19

Από τους Έλληνες που σπούδασαν και διέηρεψαν στο Μόναχο ξεχωρίζει ο Κωνσταντίνος Βολανάκης. Ο μεγάλος ζωγράφος της θάλασσας. Δίκαια θεωρείται η κορυφαία μορφή της ελληνικής θαλασσογραφίας του 19ου αιώνα. Με χαρακτηριστική επιρροή από την ακαδημαϊκή θαλασσογραφία της Ολλανδικής σχολής του 17ου αιώνα, δημιουργεί έργα επιβλητικά σε αυτήν τη θεματική που ήταν ιδιαίτερα δημοφιλής στη νεοελληνική τέχνη.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα το έργο *Καράβια κοντά στην Ακτή*.

-
- Φαντάσου τον εαυτό σου να στέκεται κοντά στην ακροθαλασσιά. Για που σαλπάρουν άραγε τα καράβια του Βολανάκη;

*ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΠΑΝΤΑΖΗΣ (1849-1884)
Σύνθεση με Βάζα, Πιάτα και Ομπρέλα
Λάδι σε μουσαμά
AGLG51*

Ξεχωριστή μορφή είναι και ο Περικλής Πανταζής. Ο πρώτος Έλληνας ιμπρεσιονιστής –δεν επέλεξε το Μόναχο, αλλά το Βέλγιο – και εκεί δημιούργησε ένα διαφορετικό εικαστικό ιδίωμα. Ο Πανταζής καταξιώθηκε στο Βέλγιο ως πρωτοπόρος εκπρόσωπος του ιμπρεσιονισμού. Αγαπημένο του θέμα ήταν και οι νεκρές φύσεις, που αποδίδονται με σκούρες, θερμές αποχρώσεις και ευφάνταστες φωτοσκιάσεις, όπως η Σύνθεση με Βάζα πιάτα και Ομπρέλα –έργα που απηχούν χαρακτηριστικά της βορειοευρωπαϊκής εικαστικής αντίληψης της εποχής (όπως το ενδιαφέρον για κάθε τι ανατολίτικο – εδώ βλέπουμε τη χαρακτηριστική χάρτινη γιαπωνέζικη ομπρέλα).

ΑΓΓΕΛΟΣ ΓΙΑΛΛΙΝΑΣ (1857-1939)

Το Λιμάνι του Αιγίου

Υδατογραφία σε χαρτόνι

AGLG227

Οι υδατογραφίες Κερκυραίων καλλιτεχνών αποτελούν ξεχωριστή ενότητα. Ανάμεσά τους είναι ο πολυταξιδεμένος Άγγελος Γιαλλινάς, που απέδωσε πολλά τέτοια τοπιογραφικά θέματα, εμπνευσμένα από τους τόπους που επισκέφθηκε, που αποδίδονται με μια ονειροπόλα διάθεση, με ελευθερία και ευχέρεια στη γραμμή, με μεταλλάξεις χρωμάτων που παραπέμπουν στις αντανακλάσεις των νερών.

-
- Μια ομάδα από διάφανες υδατογραφίες μας ταξιδεύει στα Ιόνια νησιά – μπορείς να αναζητήσεις τα ονόματα των ζωγράφων;

ΑΙΘΟΥΣΑ Β'

Ελληνική Συλλογή

Η δεύτερη αίθουσα της Ελληνικής Συλλογής είναι αφιερωμένη στην εικαστική δημιουργία του 20ού αιώνα.

Μέσα από τα έργα των μεγάλων δασκάλων –του Κωνσταντίνου Παρθένου, του Κωνσταντίνου Μαλέα, του Σπύρου Παπαλουκά– και των νεότερων, σημαντικών καλλιτεχνών που καθόρισαν την ελληνική ζωγραφική του 20ού αιώνα –του Γιάννη Τσαρούχη, του Νίκου Εγγονόπουλου, του Νίκου Χατζηκυριάκου-Γκίκα, του Γιάννη Μόραλη– αποκομίζουμε μια χαρακτηριστική εικόνα της ελληνικής εικαστικής παραγωγής της περιόδου, από τις αναζητήσεις του Μοντερνισμού που συνυπάρχουν με ακαδημαϊκές εκφράσεις, την Ομάδα Τέχνης και τις κατακτήσεις της Γενιάς του '30 και της μεταπολεμικής ζωγραφικής έως τις αφαιρετικές διατυπώσεις.

Το ταξίδι στην αίθουσα αυτή είναι μια διαδρομή στην αναζήτηση της ελληνικότητας μέσα από την τέχνη - μια επιστροφή στις ρίζες μας, κυρίως μετά την μικρασιατική καταστροφή– που ήταν διαρκές μέλημα για τους καλλιτέχνες της Γενιάς του '30. Ο επαναπροσδιορισμός της ελληνικής ταυτότητας εμφανίζεται αναγκαία ζωτικός μέσα στο έργο των Παρθένου, Τσαρούχη, Εγγονόπουλου, Γκίκα, Μόραλη και πολλών άλλων, που συνδέονται με ένα κοινό γνώρισμα, την προσπάθεια να συνδυάσουν τον μοντερνισμό της Ευρώπης με την ελληνική λαϊκή και βυζαντινή παράδοση.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΡΘΕΝΗΣ (1878-1967)
Μυθολογία και Θρησκεία, δεκαετία 1950
Λάδι σε μουσαμά
AGLG225

Στη μεγάλη αλληγορική σύνθεση του Κωνσταντίνου Παρθένη, *Μυθολογία και Θρησκεία*, συνοψίζεται η Ελληνικότητα. Ο Παρθένης στο έργο του αποδίδει ιστορικά, θρησκευτικά, μυθολογικά θέματα, συνθέτοντας συχνά μέσα από αλληγορικές οπτασίες το προσωπικό όραμά του για την ιδεατή Ελλάδα και την αναζήτηση της εθνικής ταυτότητας. Οι μορφές του είναι εξαυλωμένες, σχηματοποιημένες, υποβλητικές. Αποπνέουν μια σιωπηλή, καταναυκτική πνευματικότητα – και η σύνθεση αποπνέει κάτι το λιτό και το αιθέριο.

• *Ονόμασε 5 Έλληνες Θεούς από την Ελληνική Μυθολογία*

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

• *Ονόμασε 5 Αγίους της Ορθόδοξης Εκκλησίας*

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΟΡΑΛΗΣ (1916-2009)
Σύνθεση, 1954
Αυγοτέμπερα και λάδι σε χάρντμπορντ
AGLG201

Αντίστοιχα, η *Σύνθεση* του Γιάννη Μόραλη, με τις δυο καθιστές αντικριστές γυναικείες μορφές που αποδίδονται με ρεαλιστική διάθεση, ανιχνεύει αρχαίες καταβολές. Ο Μόραλης, από τους νεότερους εκπροσώπους της Γενιάς του '30 δημιουργεί εδώ ένα έργο στο οποίο κυριαρχούν οι μορφές. Η δομική και χρωματική αυστηρότητα του πίνακα φανερώνει μια διεισδυτική εικαστική ανάγνωση της κλασικής ελληνικής τέχνης εμπνευσμένη από τα αρχαία επιτύμβια.

-
- Ας φιλοσοφήσουμε αυτό που βλέπουμε! Κοιτάξε το καλά και περιγράψε το!
 - Η σύνθεση αυτή θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως απεικόνιση του καθρέφτη της ψυχής. Γιατί άραγε;
 - Ο Καλλιτέχνης επέλεξε να παρουσιάσει ένα γυμνό σώμα γυναίκας και μια γυναίκα ντυμένη να κάθονται αντικριστά λες και βλέπουν μέσα σε ένα καθρέφτη. Αντί να απεικονίσει ένα “γυμνό”, με ποιο άλλο τρόπο θα μπορούσε να αποδώσει αυτό τον αντικατοπτρισμό;

ΝΙΚΟΣ ΕΓΓΟΝΟΠΟΥΛΟΣ (1907-1985)

Ορφείας, 1967

Λάδι σε μουσαμά επικολλημένο σε χαρντυμπορντ, 40,5 x 30 εκ.

AGLG228

Ο Νίκος Εγγονόπουλος, καλλιτέχνης του 20ού αιώνα, σημαντική μορφή της μεταπολεμικής Ελλάδας, έχει αναγνωριστεί ως ο κορυφαίος Έλληνας σουρεαλιστής ζωγράφος. Το έργο του Εγγονόπουλου συνδυάζει στοιχεία από την ελληνική Ιστορία, τη μυθολογία και το θέατρο με αντισυμβατικό και, ενίοτε, χιουμοριστικό τρόπο.

Σουρεαλισμός:

Πρωτοποριακό λογοτεχνικό και καλλιτεχνικό κίνημα του 20ου αιώνα. Σύμφωνα με την άποψη που εκφράζεται στο πρώτο "Μανιφέστο" του κινήματος των σουρεαλιστών, σουρεαλισμός είναι ο "Καθαρός ψυχικός αυτοματισμός, που εκφράζει, προφορικά ή γραπτά, την πραγματική λειτουργία της ψυχής. Η σκέψη υπαγορεύεται χωρίς τον έλεγχο της λογικής και πέρα από κάθε αισθητικό ή ηθικό έλεγχο". Ο σουρεαλισμός γεννήθηκε στο Παρίσι και "γαλουκίθηκε" από τους ποιητές που διηύθυναν το περιοδικό "Litterature" στο διάστημα 1919-24. Κορυφαίες φυσιογνωμίες, του λογοτεχνικού κινήματος που, βασισμένο στα έργα των, Rimbaud, Lautreamont και Apollinaire, πήρε το 1924 το όνομα σουρεαλισμός, οι André Breton, Louis Aragon και Paul Éluard, ενώ διακεκριμένα μέλη του υπήρξαν σκηνοθέτες όπως ο Buñuel και ζωγράφοι όπως οι Picasso, Salvador Dali, Max Ernst, René Magritte και Juan Miró.

Ο Ορφείας αποτελούσε ένα από τα αγαπημένα θέματα του Εγγονόπουλου ήταν σπουδαίος ποιητής και μουσικός, και οι περισσότεροι μύθοι γι' αυτόν αναφέρονται στην προσπάθειά του να φέρει πίσω από τον Άδη τη γυναίκα του, Ευρυδίκη. Στον πίνακα, ο Ορφείας εμφανίζεται να παίζει βιολί, και μια τίγρη στέκεται πίσω του. Ο Ορφείας έχει μορφή ανδρικού, χωρίς ιδιαίτερα φυσιογνωμικά χαρακτηριστικά, στοιχείο που εμφανίζεται συχνά στα έργα του Εγγονόπουλου. Ο πίνακας δημιουργεί μια στατική εντύπωση, αν και υπαινίσσεται ίσως μια αίσθηση των κυμάτων που σπάνε στην ακρογιαλιά τα σύννεφα διαγράφονται τέλεια τακτοποιημένα στον ουρανό, όπως και το φυτό που βγαίνει μέσα από τον βράχο, χαρίζοντας στο έργο μια απόκοσμη, αιγιματική ατμόσφαιρα.

-
- *Αν ακολουθούσες τα καλλιτεχνικά βήματα του Εγγονόπουλου και σου ζητούσαμε να αποδώσεις μέσα από ένα δικό σου έργο, με σουρεαλιστικό τρόπο το θέμα "οι έφηβοι σήμερα" πως θα το απέδιδες;*
 - *Περίγραψε το δικό σου έργο ή γράψε ένα ποίημα.*

ΝΙΚΟΣ ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ-ΓΚΙΚΑΣ (1906-1994)
Επιτραπέζια Σύνθεση, 1946
Λάδι σε μουσαμά
AGLG199

ΝΙΚΟΣ ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ-ΓΚΙΚΑΣ (1906-1994)
Καφασωτά και Σκιές, 1955
Λάδι σε ξύλο
AGLG195

Κλείνοντας την περιήγηση αυτή, το ταξίδι στις συλλογές της Πινακοθήκης, ο Νίκος Χατζηκυριάκος Γκίκας μας ταξιδεύει σε κάτι που θυμίζει ελληνικό καλοκαίρι με το έργο *Καφασωτά και Σκιές*. Κορυφαία μορφή της Γενιάς του '30, ο Χατζηκυριάκος-Γκίκας ενσωμάτωσε στοιχεία του Κυβισμού στα έργα του. Εδώ, καφασωτά και σκιές δημιουργούν ένα ζωηρό παιχνίδισμα γεωμετρικών σχημάτων.

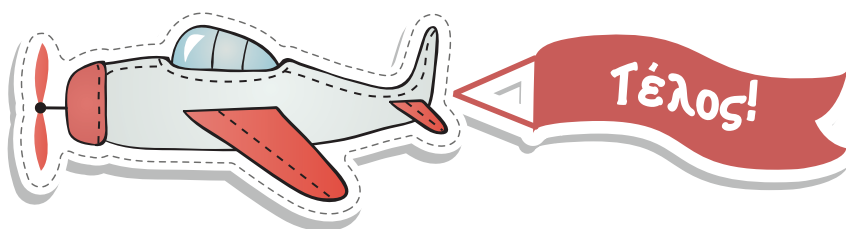
Τι είναι τα καφασωτά;
παράθυρο με ξύλινο πλέγμα, χαρακτηριστικό των σπιτιών της Εγγύς Ανατολής

Αν κοιτάξεις γύρω σου είμαστε σίγουροι πως θα αναγνωρίσεις πολλά άλλα "καφασωτά" παράθυρα.

• Γράψε μερικά έργα που απεικονίζουν καφασωτά παράθυρα:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.

• Αν επέλεγες εσύ ένα θέμα από την κυπριακή παραδοσιακή ζωγραφική για να το αποδώσεις με στοιχεία Κυβισμού τι θα έλεγες;

Το ταξίδι στην Ευρώπη του πολιτισμού, της τέχνης, της ιστορίας και των ανθρώπων της έφτασε στο τέλος.

Είσαι ελεύθερος να το συνεχίσεις με όποιο τρόπο εσύ επιλέξεις αν θέλεις. Αν όχι τότε ευχόμαστε να ήταν το δικό σου ταξίδι μια όμορφη περιήγηση σε πόλεις και χώρες σε κόσμους και τόπους που ανοίγουν ορίζοντες για ακόμα μακρινότερα και πιο συναρπαστικά ταξίδια.

Καλή αντάμωση φιλε συνταξιδιώτη!

ταξιδεύοντας
στην
ΕΥΡΩΠΗ

για παιδιά Γυμνασίου

Μέσα από τις Συλλογές
της Λεβεντίου Πινακοθήκης

A. G. Leventis Gallery
ΛΕΒΕΝΤΙΟΣ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

www.leventisgallery.org |